

AZ EMLÉKEZÉS AZ EGYEDÜLI REMÉNYÜNK

Megnyitó beszéd a Trianon Múzeumban
2012. november 26.

*Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Tisztelt Délvidéki Vendégeink!
Kedves Zentaiak, Szabadkaiak, Újvidékiek,
Zomboriak!*

Örömmel és megilletődöttséggel köszöntöm Önöket a Délvidéki Magyar Golgota 1944-45 című történeti kiállításunk megnyitóján. Meggyőződésem, hogy kiállításunk léte, üzenete, kiegyensúlyozottsága és bátorsága határkő lesz a délvidéki magyarságot a második világháború végén ért genocídium megértésében, feltárásában, dokumentálásában, a ránk nehezedő rettenetes következményeinek oldásában, a délvidéki magyarság megerősítésében és újraszervezésében.

1944 őszétől nemzetünk egyik legnagyobb tragédiája következett be, amikor a Délvidéket megszálló döntően szerb partizán egységek – alig titkoltan az őshonos magyar etnikum teljes megsemmisítésének és kiszorításának célkitűzésével – magyarok tízezreinek megalázását, megkínzását és meggyilkolását hajtották végre példátlan, égre kiáltó brutalitással.

A partizánok válogatás nélkül hurcoltak el ártatlan nőket, gyermekeket, öregeket és hosszú napok, hetek válogatott, vadállati kegyetlenségű kínzásait követően gyilkolták meg áldozataikat, majd a megszenstelenített, megcsonkított holttesteket folyóparton, kukoricásban, szemét- és sintértelepeken földelték el. A délvidéki vérengzések első magyar áldozatai az esküjükhöz híven,

helyükön maradó állami tisztviselők, a helyi plébánosok és lelkészek, tekintélyes falusi gazdák, hazafias érzelmű polgárok voltak. A felfegyverzett kommunista csőcselék tudatosan igyekezett megsemmisíteni a nemzeti közösség lelki összetartóit és közösségi abroncsait. A nyájuk mellett kitartó, nem menekülő papokat keresztre feszítették, a civil lakosságot szavakkal alig elmondható kínzásoknak vetették alá, csak azért, hogy a délvidéki magyarokba örökre égessék bele a félelmet, a rettegést, a kisebbségrendűséget, végső soron és legfőképpen pedig a szülőföldről való végleges lemondást.

Halottaink, délvidéki ártatlan testvéreink, egyházaink mártírjai, a kisgyerekek és öregek a mai napig jelöletlen tömegsírokban, buszpályaudvarok, kosárlabdapályák, szemétteltelepek alatt fekszenek.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mindnyájunknak tudnunk kell, akik most itt állunk a Trianon Múzeum közepén és megingathatatlan egyértelműséggel ki is kell mondanunk, hogy addig sem mi, sem gyermekeink, sem a délvidéki áldozatok nyugalmat nem lelnek, nem lelhetnek, amíg az elkövetők és haszonélvezők az őszinte és feltétel nélküli bűnbánatot és elégtételt nem adják meg, nemzetünk pedig – több mint fél évszázaddal a gyalázatos események után – a méltó emlékezést nem képes biztosítani.

Mert az emlékezés az egyedüli segítség. Az emlékezés az egyedüli reményünk.

Az emlékezés újra teremti az időt, lehetőséget ad oldásra, kötésre, vezeklésre és elégtételre. Az emlékezés egyesít és megőriz. Az emlékezés nekünk, magyaroknak a legnagyobb szövetségünk.

Az emlékezés hajóján bármikor visszamehetünk szereteteinkért és kimenthetjük őket a martalócok kezeiből. Ha pedig majd elég magyar áll össze emlékezni, a gyilkosok kezéből kihullik a fegyver, szavaink és szándékaink visszanyerik eredeti értelmüket és erejüket.

Szemtanuk azt mesélik, hogy a mártír tótfalusi plébánost Szabó Dénest napokig kínzó és meggyilkoló szerb partizán néhány látszólag gondtalan év után, egyik napról a másikra elnémult, majd megtébolyodott. Élete utolsó napjaiban csak egyetlen nevet ismételt: Szabó Dénes, Szabó Dénes...

De mi más magyarázata és értelme lenne annak, hogy Mérei István közismert és tekintélyes zombori szíjgyártó mester hozzátartozói, a családfő 1944 októberi elhurcolását, megkínzását és meggyilkolását követően, a házban őrzött szentkoronás magyar lobogót és Mérei Istvánnak a magyar világ 1941-es visszatérésekor készített Bocskai díszruháját – vállalva aztán a következő évtizedekben, a népi Jugoszláviában, a családot fenyegető napi gyakorlati életveszélyt – elrejtették a konyha és kamra közé egy újralfalazott üregben?

Miben reménykedtek, miért hittek abban, hogy az egzisztenciájukon, biztonságukon, a pusztá életükön túl is van valami, ami mindezeknél együttesen is fontosabb lehet?

Nekik, az itt maradt utódoknak, városuknak, a büszke Zombornak. a tágabb hazának, a mesebeli magyar Bácskának, talán az egész megmaradt Magyarországnak, de a meggyilkolt mártír Mérei Istvánnak egészen bizonyosan.

Mert a mi mártírjaink itt Magyarországon újra és újra, századok óta abban hittek, hogy az áldozat, a becsület és a hűség csodát tesz, hogy az áldozatra, becsületre és hűségre alapozott magyar idealizmus végső soron lebírhatalan.

Délvidék ennek a magyar küldetésstudatnak a legtöbb próbát kiálló területe, a magyar közösség újabbkori tragikumának fájdalmasan gyönyörű szimbóluma és valósága. A történelmi haza déli része, ahol – a Balkán és Európa közötti egyetlen monumentális síkvidéki átjáróban – többször söpört végig szinte ellenállhatatlanul a pusztítás, de mi magyarok valahogy mindig megkapaszkodtunk, visszajöttünk és túlélünk.

Tisztelt Vendégeink!
Emlékező Magyarok!

Erősen hiszem, hogy minden felejtés erkölcstelen, mert minden pillanatában visszavonhatatlanul pusztítja, szegényíti a világot. Ám emlékezni csak az tud, aki viszonyít, értékel, igazságot keres. A mi kiállításunk ebben a szellemben kíván emlékezni a délvidéki magyarság legnagyobb tragédiájára.

Emlékezünk, hogy visszavegyük a múltó időtől azt, ami a miénk.

Kérem, tartsanak velünk!